

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญภาพ	ฏ
อักษรย่อและสัญลักษณ์	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
1.2 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา	2
บทที่ 2 วรรณกรรมปริทัศน์	3
2.1 ลักษณะทั่วไปของกีบในโคนม	3
2.2 ผลกระทบจากปัญหากีบและขาเจ็บในโคนม	4
2.3 ข้อมูลระบาดวิทยาของปัญหากีบและขาเจ็บในโคนม	5
2.4 ข้อมูลระบาดวิทยาของวิธีการที่กีบในโคนม	5
2.5 วิธีการที่กีบชนิดต่าง ๆ ในโคนม	6
2.5.1 White line abscess	6
2.5.2 Sole hemorrhage	6
2.5.3 Sole ulcer	7
2.5.4 Interdigital skin hyperplasia	8
2.5.5 Foot rot หรือ interdigital necrobacillosis	8
2.5.5 Digital dermatitis	9
2.5.6 Heel erosion หรือ slurry heel	9
2.5.7 Vertical fissure	10
2.5.8 Horizontal fissure	10

2.6 แนวทางในการดูแลรักษาเท้าในโคนม	11
2.6.1 การจัดการกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเท้า	11
2.6.2 การตัดแต่งเท้า	14
2.6.3 การพันแผลที่เท้า	16
2.6.4 การใช้น้ำยาแช่เท้า	16
บทที่ 3 อุปกรณ์และวิธีดำเนินการวิจัย	18
3.1 อุปกรณ์	18
3.2 วิธีดำเนินการวิจัย	19
3.3 การเก็บตัวอย่างและการบันทึกข้อมูล	19
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ	20
บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัย	24
บทที่ 5 อภิปรายผลของการศึกษา สรุป และข้อเสนอแนะ	29
5.1 อภิปรายผลของการศึกษา	29
5.1.1 วิกาฝีที่เท้า (abscess)	29
5.1.2 วิกาสันเท้าเปื่อย (heel horn erosion)	30
5.1.3 วิกาพื้นเท้าแตกหรือแยก (sole fracture/ double fracture)	31
5.1.4 วิกาแผลหลุมที่พื้นเท้า (sole ulcer)	31
5.1.5 วิการรอยแยกแนวตั้งที่พื้นเท้า (vertical fissure)	32
5.2 สรุป	33
5.3 ข้อเสนอแนะ	33
เอกสารอ้างอิง	35
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเจ้าของฟาร์ม	40
ภาคผนวก ข แบบฟอร์มการเก็บข้อมูลโคนมรายตัว	42
ภาคผนวก ค ขั้นตอนการเก็บข้อมูลวิกาที่เท้าในโคนม	44

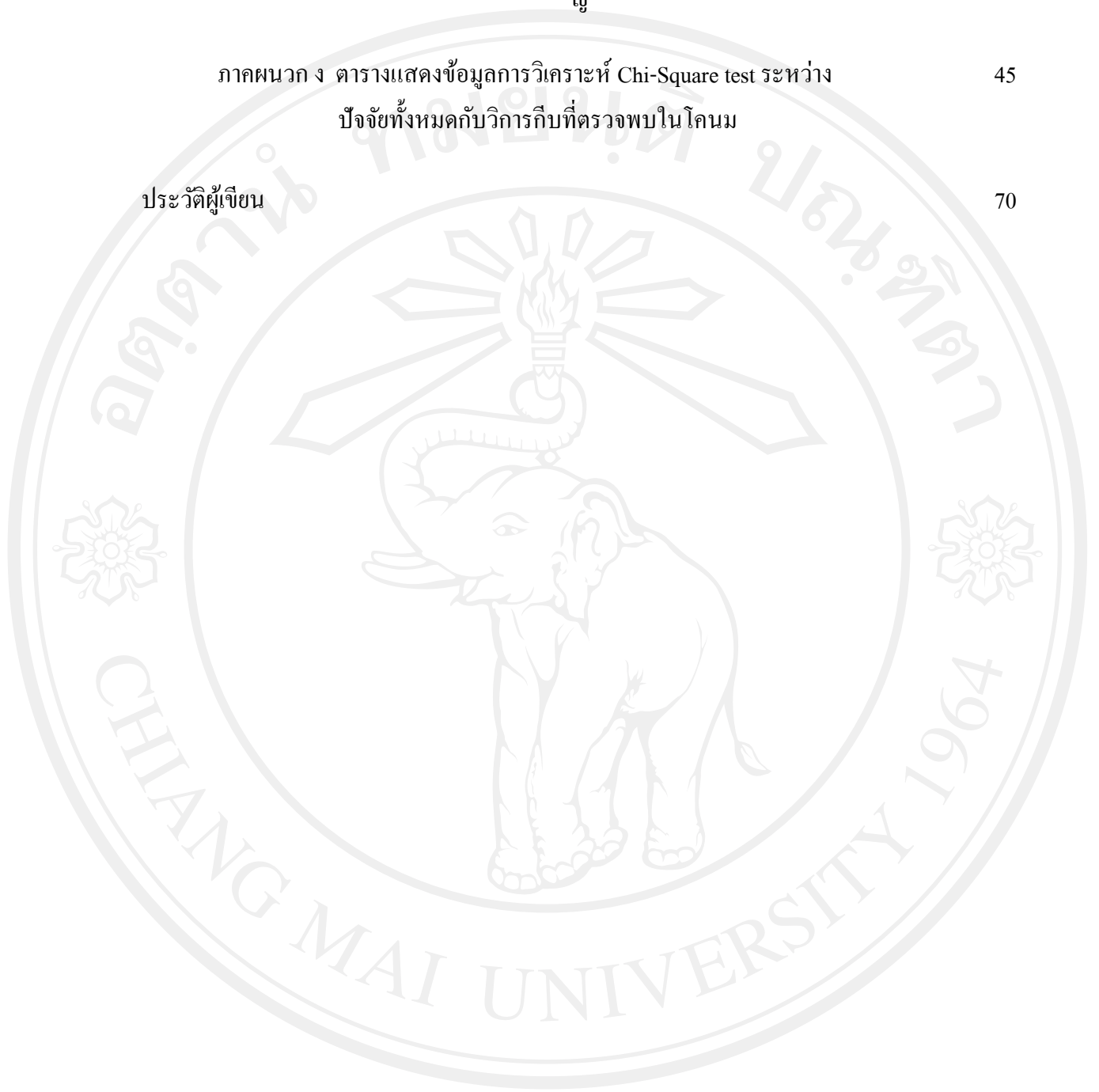
ญ

ภาคผนวก ง ตารางแสดงข้อมูลการวิเคราะห์ Chi-Square test ระหว่าง
ปัจจัยทั้งหมดกับวิธีการเก็บที่ตรวจพบในโคนม

45

ประวัติผู้เขียน

70

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 ขั้นตอนการตัดแต่งกีบในโคนม	17
3.1 ข้อมูลที่ถูกเก็บเพื่อนำไปวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับอาการที่กีบในโคนม	20
3.2 ข้อกำหนดในการคัดเลือกโคนมเพื่อทำการตัดแต่งกีบวินิจฉัยอาการที่กีบ	21
3.3 คะแนนร่างกาย (body condition score) ของโคนม	21
3.4 คะแนนการเดิน (locomotion score) ของโคนม	22
3.5 การจำแนกลักษณะท่าเดินของโคนมทางด้านข้างและด้านหลังของโคนม	22
3.6 ลักษณะของอาการที่กีบในโคนมที่ทำการเก็บข้อมูลในการศึกษา	23
4.1 ข้อมูลฟาร์มที่เข้าร่วมในการศึกษาวิจัย	24
4.2 ข้อมูลโคนมที่เข้าร่วมในการศึกษาวิจัย	25
4.3 ข้อมูลจำนวนโคนมและความชุกของอาการที่กีบที่ตรวจพบในโคนมจำนวน 107 ตัว จาก 28 ฟาร์มโคนมเขตจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน	26
4.4 ข้อมูลจำนวนอาการที่กีบที่ตรวจพบในโคนม 107 ตัว	27
4.5 ผลการวิเคราะห์ Binary logistic regression ระหว่างปัจจัยกับอาการที่กีบที่ตรวจพบ ในโคนมจำนวน 107 ตัวจาก 28 ฟาร์มโคนมเขตจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน	28

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
2.1 โครงสร้างนิ้วเท้าและโครงสร้างพื้นกีบของโค	3
2.2 วิการ White line abscess หรือฝีที่ขอบขาวของกีบ	6
2.3 วิการ sole hemorrhage หรือรอยช้ำเลือดที่พื้นกีบ	7
2.4 วิการ sole ulcer หรือแผลหลุมที่พื้นกีบ	7
2.5 วิการ interdigital skin hyperplasia หรือการเจริญของผิวหนังง่ามกีบที่มากกว่าปกติ	8
2.6 วิการ Foot rot หรือการติดเชื้ออักเสบบริเวณง่ามกีบ	8
2.7 วิการ digital dermatitis หรือผิวหนังที่กีบอักเสบ	9
2.8 วิการ heel erosion หรือสันกีบเปื่อย	9
2.9 วิการ vertical fissure หรือรอยแยกแนวตั้งที่ผนังกีบ	10
2.10 วิการ horizontal fissure หรือรอยแยกแนวนอนที่ผนังกีบ	10
2.11 ลักษณะไรกีบบวมแดงเป็นส่วนหนึ่งของอาการไรกีบอักเสบ (laminitis)	12
2.12 โคนมที่มีปัญหาหลอดอักเสบแบบมีหนอง (pyometra)	13
2.13 การเลี้ยง โคนมแบบผูกยื่นโรงและการเลี้ยง โคนมแบบปล่อยอิสระ	14
2.14 ลักษณะกีบที่ปกติและลักษณะทำขึ้นปกติของโค	15
2.15 กีบข้างที่ได้รับการใส่รองเท้ารองกีบเพื่อช่วยรับน้ำหนักแทนกีบที่มี विकาร	15
2.16 ลักษณะของบ่อน้ำยาแช่กีบ	16
3.1 รถที่ใช้ในการตัดแต่งกีบโคนม	18
3.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการตัดแต่งกีบโคนม	19

อักษรย่อและสัญลักษณ์

ACTH	Adrenocorticotrophic Hormone
LH	Luteinizing Hormone
OR	Odds ratio
<i>P</i>	P-value
SD	Standard deviation
SE	Standard error
ปวช.	ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ปวส.	ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง